

מדברים על "ס'פ"

המאהבת שלה), ובין היתר הן התרשמו מכך שנוהל ע"י נשים. ג'יין שיתפה את אלק בחלומה להקים בית חברתי בארצות הברית. בשנת 1889 אדאמס וסטאר יסדו יחד את 'בית האל' (Hull house) - בית חברתי בשיקגו.

בית האל היה בעיקרו מוסד מחקרי ולימודי, והיווה את ראשיתו של המקצוע כלימודי אקדמאי. דיירי הבית חקרו נושאים שונים הקשורים לעבודה סוציאלית, כמו נשירה מבתי ספר, סמים, ועוד. **הוא הציע לעובדים סוציאליים צעירים הזדמנות לרכישת השכלה והכשרה מעשית בתחום.** הבית גם סיפק שירותים חברתיים: מועדוניות, חוגים, מטבח וחדר אוכל ציבוריים ועוד. בנוסף, הבית שימש כבית מחסה לעשרות נשים.

בתחילה, ג'יין מימנה את הוצאות הבית, ולאחר מכן נשים עשירות הפכו לתורמות קבועות של המיזם והתקציב גדל במהרה. בהדרגה הבית התרחב ל-13 בניינים ולכ-2,000 איש שהגיעו אליו מדי שבוע! בשנים הבאות, קמו בעקבותיו כ-400 בתים דומים.

חשוב לציין כי המקום פחות עסק בסיוע לעניים אלא יותר למרחב לביטוי עצמי, חילופי תרבויות ומפגש לקהילות מגוונות. כך למשל, ג'יין הייתה מהראשונים שטענו כי ניתן

לקיים בשכונות עוני חיי תרבות וחברה. היא גרסה שטיפוח חיי התרבות בשכונות עוני יכול להפחית אלימות ואפילו לסייע באופן חיובי ואקטיבי לאוכלוסייה לשמר את התרבות ולנצל את הכוחות החברתיים שלה לשינוי. בחלוף הזמן, מטרת הבית השתנתה מהבאת אמנות ותרבות לשכונה, למתן מענה לצרכים של הקהילה על ידי מתן טיפול לילדים, הזדמנויות חינוכיות, ועוד.

סיפורה של ג'יין אדמס

/ ניר בן צבי

אני לא יודע מה איתכם, אבל כשסיפרתי לאנשים מה אני מתכוון ללמוד באוניברסיטה אז שאלו לא פעם: "עבודה סוציאלית? מה יצא לך מזה?". תמיד דיברתי כמובן על השליחות, על השינוי החברתי והרצון לעשות טוב (ידוע שהמקצוע שלנו הוא לא בדיוק המקור לעשות הרבה כסף...). וכשרציתי לתת דוגמה של עו"ס מוכרת, שתדגים את התרומה, הבנתי שאין לי אחת כזאת בראש! אז החלטתי לחפש, ומצאתי! מגיש לכם כשירות לציבור, את **סיפורה של ג'יין אדאמס, עובדת סוציאלית**

שיצרה שינוי חברתי! כדי שאם תרצו פעם לספר על אושיה מהמקצוע שלנו, יהיה לכם על מי לדבר.

אז ג'יין אדאמס נולדה בסדארוויל שבמדינת אילינוי (ארה"ב) בשנת 1860. היא נולדה למשפחה עמידה מאוד, ומסתבר שעברה מאורעות קשים בחיים - היא התייתמה מאמה בגיל שנתיים וארבעה מאחיה נפטרו עד שהייתה בת 8 (!). כשהייתה בת ארבע, היא לקתה במחלה שגרמה לעקמומיות בעמוד השדרה ולבעיות בריאות נוספות לכל החיים. כשהתבגרה חלמה לתרום מעצמה לעולם, והחלה ללמוד רפואה. משפחתה של ג'יין עודדה אותה לרכוש

השכלה גבוהה (מה שלא היה מובן מאליו עבור נערה באותם ימים), אך בשל בעיות בריאותיות לא השלימה את התואר, והתמלאה בתחושת כישלון.

מרצון, לרעיון, ל"בית האל"

לאחר זמן, אדאמס קראה על תנועת הבתים החברתיים (settlement houses), והתלהבה מהם מאוד. היא ביקרה במרכז הראשון של התנועה בלונדון (Toynbee Hall) עם חברתה אלק גייטס סטאר (שהייתה גם

מבית בודד לשלום עולמי

אדאמס המשיכה לעסוק בנושאי שלום, פוליטיקה, פמיניזם וקידום השירותים הסוציאליים בעולם.

בשנת 1910 הפכה לאשה הנשיאה הראשונה של הוועדה הלאומית לעו"ס, וב-1919 מונתה ליו"ר הקונגרס הבינלאומי של הנשים. במהלך מסעותיה בפעילותה למען השלום, נפגשה אדאמס עם מגוון רחב של דיפלומטים ומנהיגים אזרחיים, ואף עזרה ותרמה לשיחות השלום לסיום מלחמת העולם הראשונה. **ההכרה במאמציה זיכתה את אדאמס בפרס נובל לשלום בשנת 1931. היא הייתה האישה האמריקאית הראשונה שזכתה בפרס.**

גיין אדאמס שינתה את הגאוגרפיה החברתית והפיזית של השכונה שלה בשיקגו. פעילותה והשקפותיה היו שונים משמעותית מהמקובל בעבודה סוציאלית בתקופתה. לפני ההשפעה של אדאמס על המקצוע, רוב העבודה הסוציאלית פעלה על בסיס מודל "המבקר הידידותי": נשים עשירות ממעמד גבוה ביקרו אנשים עניים, ובאמצעות הערכה והתערבות שיטתיות, ניסו לשפר את חייהם. אדאמס הטמיעה מודל של תיקון חברתי וצדק חברתי, ובכך הציגה את היסודות המרכזיים של עבודה סוציאלית כיום.

עבורי, כגבר בשנת 2018, סיפורה של גיין אדאמס מהווה השראה. דווקא בגלל שהיא, כאישה, כלסבית, כפמיניסטית וכבעלת מוגבלויות שבאותה עת היו אמורות למנוע ממנה התקדמות והתפתחות, הצליחה למרות הכל לשנות את פני ההיסטוריה. היא מוכיחה שכשיש כוונה ונכונות, הגורל לא חקוק בסלע. לדעתי היא ממש חלוצת העבודה הסוציאלית הקהילתית ומשמשת לנו, כסטודנטים לעו"ס, השראה למופת ואידאל.

עריכה לשונית: תמר שרת.

מקורות: הערך 'גיין אדמס' באתר ויקיפדיה בכתובת:

https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%92%27%D7%99%D7%99%D7%9F_%D7%90%D7%93%D7%9E%D7%A1